

Ohjelma 3.10.2022

12.00 Tervetuloa

Sote-muutosjohtaja Tarja Myllärinen, Kuntaliitto

Missä mennään? Ajankohtaiskatsaus valmistelussa oleviin lakiuudistuksiin

johtava lakimies Sami Uotinen, Kuntaliitto

12.45 Hyvinvointialueiden ja Kelan välinen yhteistyö: Mitä kaikkea täytyy yhteistyön turvaamiseksi muistaa tehdä siirtymävaiheessa?

*kehittämispäällikkö Tomi Ståhl, Kela
johtava sosiaalityöntekijä Sanna Mutikainen,
Päijät-Sote*

13.20 Suomi.fi –valtuutusten uudistaminen sote-uudistuksessa

kehityspäällikkö Tuuli Krekelä, Digi- ja väestötietovirasto,

Keskustelulle ja kommenteille aikaa jokaisessa osiossa

13:45 Kahvitauko

14.00 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyö ja johtaminen sote-uudistuksessa

Johdatus yhdyspintateemaan – johtaminen ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

erityisasiantuntija Sami Niemi, Suomen Kuntaliitto

Vuorovaikutuspaneelien teemat:

- Miten yhteisiä tavoitteita tai toimintaa kuntien hyte-työssä ja hyvinvointialueiden aikuissosiaalityössä tulisi johtaa?
- Miten nuoriso- ja järjestöyhteistyön keinoilla voidaan tukea asukkaiden hyvinvointia yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa?
- Millaisia tietoja aikuissosiaalityössä tarvitaan kunnasta ja mitkä hyvinvointialueella kertyvät tiedot ovat oleellisia kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta?

15.45 Päivän päätös ja verkoston nimikilpailun tilanne

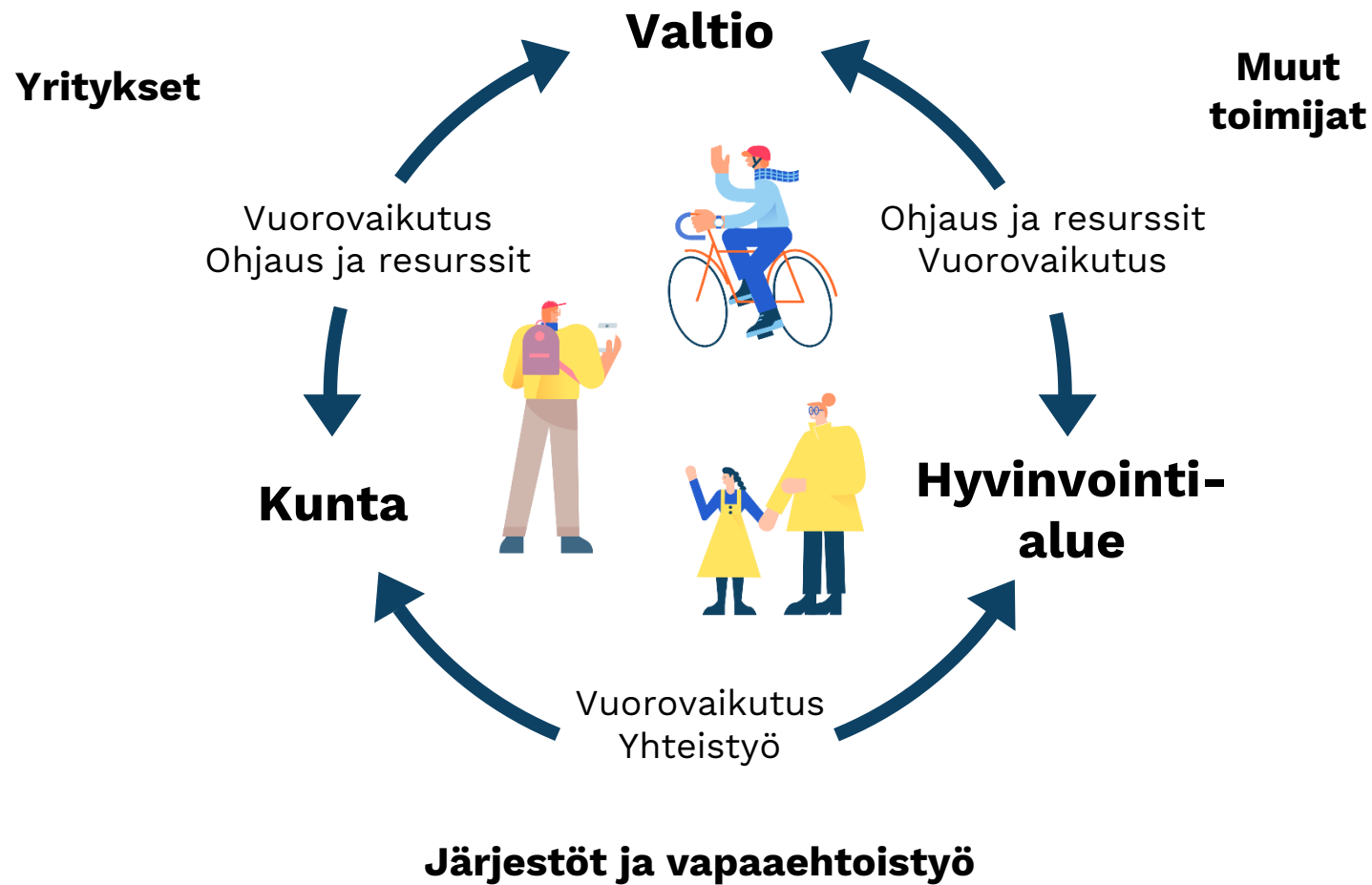
Erityisasiantuntija Ellen Vogt, Kuntaliitto

Johdatus yhdyspintateemaan – johtaminen ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Maakunnallistuva aikuissosiaalityö –kehittämisen verkoston
tapaaminen 3.10.2022

Sami Niemi, @namisiemi

Toimijat ja tavoitteet

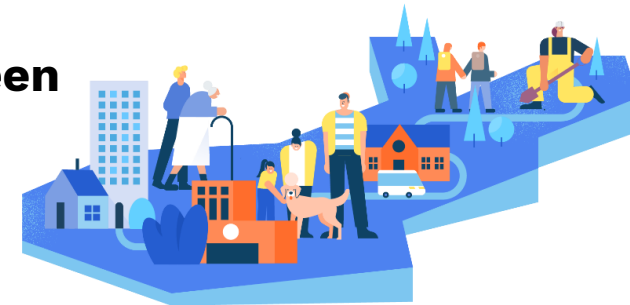

Yhdyspintatyön lähtökohtia

Yhdyspinnat voidaan määritellä kahden tai useamman organisaation toiminnallisiksi rajoiksi ja yhteistyön paikoiksi. Hyvin toimivat yhdyspinnat takaavat oikea-aikaiset ja oikeatasoiset palvelut. → Yhdyspintatyössä onnistuminen on asukkaiden näkökulmasta ydintärkeää.

- ✓ Kunta ja hyvinvointialue ovat keskenään **tasavertaisia juridisia toimijoita** ja sote- ja pelastustoimen järjestämismvastuun siirtyessä hyvinvointialueille.
- ✓ Yhteistyössä on kiinnitettävä **huomiota alueiden ja kuntien erilaisuuteen** sekä asukasnäkökulmasta **kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin**, jotta heidän palvelunsa varmistetaan myös yhdyspinnoilla, **eivätkä palveluketjut pääse katkeamaan.**
- ✓ Tärkeää on se, **ettei uudistus vaaranna jo toimivia ja vakiintuneita yhteistyömalleja ja toimintatapoja** vaan niitä voitaisiin toteuttaa myös järjestämismvastuun siirtymisen jälkeen.
- ✓ **Yhteisenä tavoitteena ovat hyvinvoivat asukkaat ja elinvoimaiset kunnat ja alueet.**

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen

Työllisyyden hoito

Maahanmuutto ja kotoutumisen edistäminen

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

Paikalliseen/alueelliseen yhteistyöhön vaikuttavia tekijöitä

- Väestörakenne
- Etäisyydet
- Sosio-ekonominen rakenne
- Kunnan ja HVA:n talous
- Toimintakulttuuri
- Resurssit
- Organisointi

EI OLE OLEMASSA OIKEAA EIKÄ VÄÄRÄÄ TAPAA TEHDÄ YHTEISTYÖTÄ - KAIKKIALLA ON PAIKALLINEN TAPA SEN TEKEMISEEN

Yhdyspintajohtaminen

Johtaminen ratkaisee yhteistyön onnistumisen

- Johtaminen ja johtamisen rakenteet perustana kuntien, hyvinvointialueiden sekä muiden toimijoiden yhteistyön onnistumiselle
- Johtamisen perustuttava yhteiseen ja realistiseen tilannekuvaan
- Toiminnan rakenteellisuus ja sovitut toimintamallit helpottavat yhteistyötä

Hyvinvointialue

Aluevaltuusto

Strategisen johtamisen taso
Hyvinvointialuestrategia

Aluehallitus

Toiminnan
johtamisen taso
Johtoryhmä

Lauta/valiokunnat

Palvelualueet
Järjestämisvastuulliset
tehtävät

Kunnat

Kunnanvaltuustot

Strategisen johtamisen taso
Kuntastrategiat

Kunnanhallitus

Toiminnan
johtamisen taso
Johtoryhmä

Lauta/valiokunnat

Palvelualueet
Järjestämisvastuulliset
tehtävät

**Yhteiset
strategiset
tavoitteet**

**Strategian
valmistelu**

**Palveluiden
yhdyspinnat**

Yhteiset asiakkaat / asukkaat

Maakuntien liitot

Koulutuskuntayhtymät

Kolmas sektori

Muut sidosryhmät

*Huom. Hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvollisuus tehdä yhteistyötä alueen eri sektorien toimijoiden kanssa, mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä

Yhteistyön johtamisjärjestelmän rakenneosat

Lainsäädännön puitteet ja reunaehdot

Lainsäädäntö määrittää tehtävät ja ohjaa yhteistyön toteuttamista.

Lainsäädäntö jättää kuitenkin väljyyttä sopia yhteistyötavat ja -rakenteet kunkin alueen erityispiirteet huomioon ottaen.

Yhteinen tilannekuva ja tietopohja

Yhteisiä asukkaita ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulisi olla jatkuvaa.

Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat ja näihin liittyvä yhteistyö muodostavat tilannekuvan pohjan.

Yhteiset tavoitteet ja niiden seuranta

Yhteistyötä ohjaamaan tarvitaan yhteisiä tavoitteita. Tavoitteiden tulee olla realistisia, konkreettisia ja mitattavia.

Tavoitteet ja niiden seuranta tulee dokumentoida.

Määritelty työnjako ja vastuut

Toimijoiden roolit, työnjako ja vastuut tulee tunnistaa ja kuvata.

Jokaiselle yhteistyön osa-alueelle tulee nimetä vastuutahot hyvinvointialueen ja kuntien osalta.

Sovitut yhteistyön toimintamallit

Yhteistyö edellyttää myös yhdessä sovittuja pelisääntöjä. Mm. miten tavoitteista ja työnjaosta sovitaan ja miten näitä tarvittaessa muutetaan, miten tietoa osapuolten välillä jaetaan, miten epäkohtia ja ristiriitoja ratkotaan.

Yhteistyön foorumit ja areenat

Onnistunut yhteistyö edellyttää poliittisen-, virka- ja toimialajohdon säännöllisiä kohtaamisia. Tämän mahdollistavia rakenteita tarvitaan eri tasoilla.

Yhteistyön foorumit ja areenat voivat olla pysyviä tai tilapäisiä.

Seitsemän suositusta hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyön rakentajille

1. Tunnistakaa alueellanne vallitseva yhteistyökulttuuri vahvuuksineen ja heikkouksineen, ja rakentakaa tämän tiedon pohjalta uutta yhteistyötä.
2. Varmistakaa yhteisen tietopohjan saatavuus ja hyödyntäkää sitä.
3. Määritelkää yhteiset strategiset menestystekijät ja tavoitteet sekä hyödyntäkää niitä kuntien ja hyvinvointialueen strategiatyössä.
4. Perustakaa tarvittavat yhteistyörakenteet eri tasojen yhteistyötä varten ja varmistakaa niissä toimivien ihmisten valta sopia asioista.
5. Hyödyntäkää olemassa olevia toimintamalleja ja välineitä kuten hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa ja varmistakaa, että yhteistyötä käsittelevät suunnitelmat muodostavat yhteensopivan kokonaisuuden.
6. Käyttäkää aikaa ja resursseja toimivan yhteistyön ja luottamuksen rakentamiseen, sillä hyvin toimiva yhteistyö on asukkaiden, kuntien ja hyvinvointialueen etu.
7. Arvioikaa ja kehittäkää kokemusten perusteella yhteistyön toimintamallia ja jakakaa näitä kokemuksia avoimesti.

Tiedolla johtamisen näkökulmia

Kansallisesti saatavissa olevat tiedot (perusrekisterit, automaattinen talousraportointi jne.),
raportoitavat tiedot

Kuntien
hyvinvointialueilta
tarvitsemat
johtamistiedot
yhdyspinnoilta

Kunta

Yhdyspintojen
näkökulma, kunnat &
hyvinvointialueet
Yhteiset tiedot
yhdyspinnoilta

Kunta + Alue

Hyvinvointialueen
kunnilta tarvitsemat
johtamistiedot
yhdyspinnoilta

Alue

Hyvinvointikertomusten tiedot (minimitietosisältö), Vähimmäistietosisältöasetuksen tiedot + Muut tunnistetut raportointivelvoitteet, joiden kautta tietoa kertyy.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sote-uudistuksessa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nostettu yhdeksi keskeiseksi asiaksi sote-uudistuksessa
- Kunnilla jatkossakin keskeinen rooli hyten toteuttamisesta yhdessä hyvinvointialueiden ja muiden toimijoiden kanssa
- Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevat pykälät 6 ja 7
  - Pykälässä 6 on määritelty kuntien vastuut hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle
  - Pykälä 7 koskee puolestaan hyvinvointialueiden vastuita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
- Kunnilla ja hyvinvointialueilla on siis yhteinen vastuu alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä -> **yhteistyö keskiössä**
- Hyte-kerroin kannusteena kunnille ja hyvinvointialueille

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhte-tehtävät 1.1.2023 lukien

- Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:
  - Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
  - Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
  - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
  - Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
  - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
  - Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä:
  - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
  - alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset alueelliset neuvottelut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta, kuntien on osallistuttava näihin

Hyte-johdamiseen liittyyvät asiat 2023->

- **Jaetun johtamisen vaatimus** hyvinvointialueen kanssa
- **Poikkihallinnollinen hyte(tu):n** huomioiminen kunnan toiminnassa
  - Organisaatorakenteet omassa toiminnassa, yhteistoiminnassa HVA kanssa
- Määritetyistä **vastuista huolehdittava**
- Johtamisen pohjaututtava tietoon – **yhteinen tietopohja** tärkeä
- **Riittävät resurssit** ja osaaminen varmistettava
- **Ymmärrys hyte-työn roolista** kaikilla tasoilla
- **Luottamushenkilöiden rooli** (osin yhteiset luottamushenkilöt)
  - Tiedon saanti, huomiointi, seuranta, reagointi, pitkäjänteisyys
- **Strateginen ote**
- Ei pelkästään lakisäateistä toimintaa
- Palveluiden tuottaminen, kilpailuttaminen, yhtiöittäminen hyvinvointialueille pohdintaan?

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

Varhaiskasvatus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ammattillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Taide- ja kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Opiskeluhoolto

Elinympäristön kehittäminen

Maapolitiikka
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
Liikenne, joukkoliikenne
Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
Vesihuolto
Jätehuolto
Energiatuotanto- ja jakelu
Rakennusvalvonta
Asuntotoimi
Ympäristönsuojelu ja -terveydenhuolto
Turvallisuus ja varautuminen

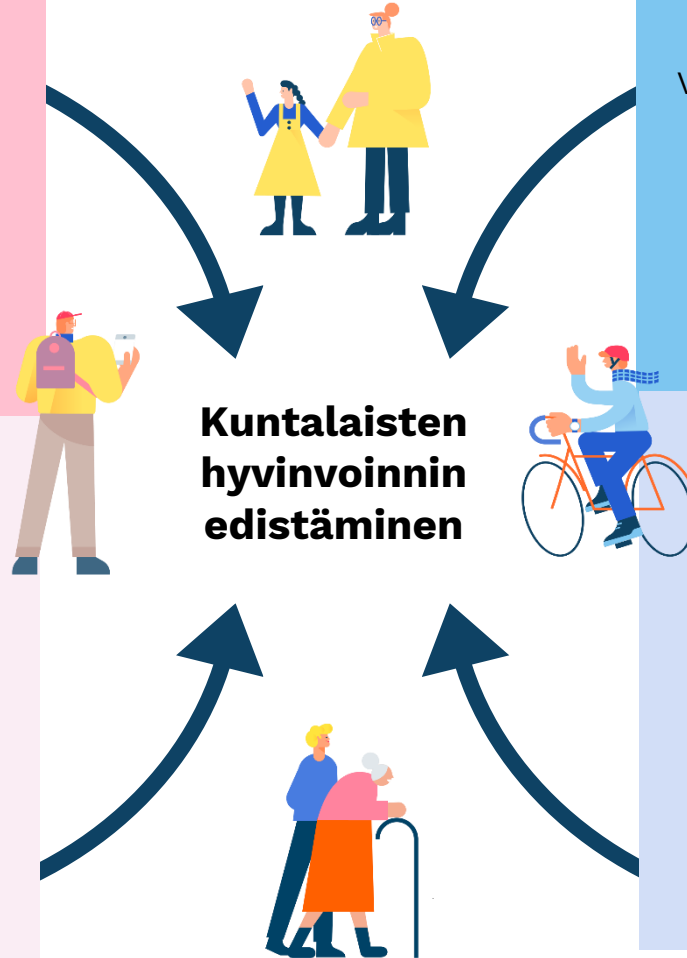
Kunnan elinvoiman edistäminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus
Vaikeasti työllistettävien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, alueen markkinointi, avoin data
Resurssiviisaat toimintatavat
Tonttutuotanto: Yritykset, asuminen ja palvelut

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
Paikallinen yhteisöllisyys
Viestintä, vuorovaikutus ja kielipalvelut
Vaalit ja edustuksellinen demokratia
Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
Asukkaiden omaehtoinen toiminta
Uudet demokratian muodot
Monikulttuuristuminen

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Mitä hyvinvointialue tekee tulevaisuudessa

Sosiaalihuolto

Sosiaalityö
Sosiaaliohjaus
Sosiaalinen kuntoutus
Perhehoito
Perhetyö
Kotipalvelu
Kotihoito
Asumispalvelut
Laitospalvelut
Liikkumista tukevat palvelut
Päihdetyö
Mielenterveystyö
Kasvatus- ja perheneuvonta
Perheoikeudelliset palvelut
Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
Sosiaalinen luototus
Kuntouttava työtoiminta
Omaishoidon tuki
Lastensuojelu
Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut

Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Pelastustoimi

Pelastustoiminta
Öljyntorjunta
Palontutkinta
Väestön varoittaminen
Vaaratiedottaminen
Turvallisuusviestintä
Valvontatoiminta
Kemikaalivalvonta
Ohjaus- ja neuvonta
Väestönsuojeluun varautuminen

Terveydenhuolto

Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido

Terveystarkastukset
Neuvolapalvelut
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
Opiskeluhuollon psykologipalvelut
Seulonnat
Avosairaanhoito
Kotisairaanhoito
Lääkinnällinen kuntoutus
Mielenterveystyö
Päihdetyö
Suun terveydenhuolto
Merenkulkijoiden terveydenhuolto
Työterveyshuolto
Ensihoito
Päivystys
Sairaala-/vuodeosastotoiminta
Opetus- ja tutkimustoimintaa

Yhdyspintaprojekti

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen muutostukiprojekti

Tavoitteena

- Tuottaa konkreettisia ohjeita, toimintamalleja, työvälineitä, suosituksia ym. kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen valmistelutyön tueksi
- Tunnistaa, koota ja jakaa hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta
- *Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä*

Projektissa priorisoitavat yhdyspinnat/työpaketit

- **Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet**
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Sivistys ja sote
- Työllisyyden hoito
- Maahanmuutto ja kotoutuminen
- Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml.Pela)
- + muut yhdyspinnat

**Projekti jatkuu
31.12.2023 asti.
Rahoittajina
Kuntaliitto
ja STM.**

Huomioita hyvinvointialueiden valmistelijoiden haastatteluista

Yleiset yhteistyörakenteet

- Neuvottelurakenteet
- Sopiminen ja sopimukset (sopimusohjat)
- Vuosikellot, tsekkauslistat, saatekirjeet
- Konkreettinen prosessi, miten määritellään ja toteutetaan yhteistyötä

HYTE-rakenteet

- Miten kunnat ja hyvinvointialueet sopivat, miten käynnistetään neuvottelut
- Millaisia työryhmiä, rakenteita ja organisoitumista yhdyspinnoilla

Järjestöyhteistyön rakenteet ja mallit

- Erityisesti ajankohtaista avustukset ja niihin liittyen kriteerit
- Toimitiloihin liittyvät asiat
- Kumppanuusmallit ja –sopimukset
- Vapaaehtoistoiminnan rooli kokonaisuudessa

Tiedolla johtaminen yhdyspinnoilla

- Yhteisen tilannekuvan merkitys

Parhaatkaan rakenteet eivät riitä, jos toimijat eivät halua toimia yhdessä. Yhteistyö rakennetaan lopulta aina yksilöiden välillä.

Sami Niemi

Erityisasiantunija

sami.niemi@kuntaliitto.fi

p. +358 50 589 9187

@namisiemi

www.kuntaliitto.fi

Vuorovaikutuspaneelit

Vuorovaikutuspaneelit

- Vuorovaikutuspaneelien tavoitteena on syventää ja jakaa teeman alustuksesta ja sote-uudistuksen toimeenpanosta nousseita ajatuksia, kokemuksia ja näkökulmia sekä **nostaa esiin keskeisimmät asiat ja tuen tarpeet sekä näkökulmat kustakin keskusteluteemasta.**
- Keskusteluteemoja/käsiteltäviä kysymyksiä on kolme
  - 1. Miten yhteisiä tavoitteita tai toimintaa kuntien hyte-työssä ja hyvinvointialueiden aikuissosiaalityössä tulisi johtaa?**
  - 2. Miten nuoriso- ja järjestöyhteistyön keinoilla voidaan tukea asukkaiden hyvinvointia yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa?**
  - 3. Millaisia tietoja aikuissosiaalityössä tarvitaan kunnasta ja mitkä hyvinvointialueella kertyvät tiedot ovat oleellisia kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta?**

Työskentelyn kulku 1/2

- Työskentelyn aluksi jakaannutaan **automaattisesti** Teamsissa kolmeen etukäteen määriteltyyn Teams-ryhmään/paneeliin.
  - Ryhmissä on n. 40 min. työskentelyaikaa
- Jokaisessa ryhmässä on paneelin vetäjä/fasilitaattori sekä kirjuri, joka kirjaa keskustelun kulkua sekä keskeiset yhteisesti päätetyt nostot
- Paneelien vetäjät/fasilitaattorit sekä kirjurit
  - Kysymys 1, vetäjä Sami Niemi ja kirjuri Liisa Jurmu
  - Kysymys 2, vetäjä Mari Ahonen-Walker ja kirjuri Jaana Viemerö
  - Kysymys 3, vetäjä Maria Salenius ja kirjuri Karri Vainio
- Valmistautukaa kaikki avaamaan kamerat keskustelujen ja pienryhmätyöskentelyn sekä työskentelyn purun ajaksi 😊

Työskentelyn kulku 2/2

- Kustakin teemasta pidetään ryhmässä kaksi paneelikeskustelua a' n. 10-15 minuuttia
  - Ensin n. puolet ryhmästä keskustelee ja toinen puoli ryhmästä kuuntelee
  - Tämän jälkeen toinen puoli ryhmästä kertoo, mitä kuuli ja kommentoi sekä täydentää ensimmäisen ryhmän keskustelua
  - Näin kaikkien ääni tulee kuulluksi!
- Fasilitaattori kutsuu keskustelijat ryhmiin ja esittelee keskustelijat muille ryhmäläisille
- Kirjuri tekee kummastakin keskustelusta muistinpanot ja keskeiset nostot
  - Vuorovaikutuskeskustelujen jälkeen pienryhmässä päätetään yhdessä, mitkä nostot esitetään muille
- Ryhmä sopii, kuka esittelee ryhmän tuotoksen muille (n. 5 min. tiivis esitys).

Vuorovaikutuspaneelikeskustelujen purku

- Paneelityöskentelyn lopuksi kaikki osallistujat palautetaan yhteiseen alkuperäiseen Teams-linkkiin **automaattisesti**
  - Älä tee mitään, vaan odota palautusta, mutta jos putoat, niin alkuperäinen Teams-linkki löytyy saamastasi kalenterikutsusta
- Jokainen ryhmä esittelee oman keskustelunsa keskeiset nostot ja näkökulmat, jotka kirjuri on kirjannut yhteiseen Teams-pohjaan
- Muut osallistujat voivat kommentoida ja täydentää ryhmän keskustelua, jolloin syntyy lopullinen kooste kustakin teemasta, joka viedään materiaalisivulle ja verkoston Teams-työtilaan kaikkien hyödynnettäväksi

Vuorovaikutuspaneeliryhmiin siirtyminen

Ryhmän 1. osallistujat

- Katariina Alhovuori
  - Tuula Mulju
  - Tapio Nieminen
  - Marja Paananen
  - Riitta Suojanen
-
- Sami Niemi (fasilitaattori)
  - Maria Pernu
  - Liisa Jurmu (kirjuri)

Alateema 1:

Miten yhteisiä tavoitteita tai toimintaa kuntien hyte-työssä ja hyvinvointialueiden aikuissosiaalityössä tulisi johtaa?

- Itä-Uusimaa/Sipoo: Kunnan puolella ei ole vielä päätetty kenen alaisuuteen hyte-työ ja kotoutuminen tulee. Ei ole perusrakenteita niin on hankalaa pohtia johtamista. Onko kunnilla resursseja?
- Länsi-Uudellamaalla vielä hyten osalta alustavia suunnitelmia. On linjaamatta miten hyte-työ hyvinvointialueella organisoidaan.
- Pohjanmaalla tehty hyvinvointisuunnitelmaa yhdessä kuntien kanssa. Johtamisen välineenä tärkeä. Riski alkuvuosina on suuri siihen, että yksittäiset asiat vievät alkuvaiheessa paljon resursseja. Johtamisen kannalta haaste, yhteistyö kuntien ja myös järjestöjen kanssa.
- Keski-Pohjanmaalla on ollut kuntayhtymä pitkään ja on olemassa olevia foorumeita, myös tulevaisuuslautakunta
- Etelä-Pohjanmaalla myös olemassa olevia rakenteita, mm. yhdyspintajaosto

Tärkeitä yhdyspintoja aikuissosiaalityön näkökulmasta:

- Työllisyyden ja asumisen asiat, kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika, osallisuus, kulkeminen/joukkoliikenne, kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö
- Foorumit eivät välttämättä ole käytössä kaikissa kunnissa, esim. Pienemmissä kunnissa ei välttämättä ole samanlainen malli eikä ole resursseja, keskittyminen isoon kaupunkiin
- Organisoituminen vaihtelee, kuka ottaa koppiasioiden eteenpäin viemisestä osa-alueista kunnissa?

Alateema 1:

Miten yhteisiä tavoitteita tai toimintaa kuntien hyte-työssä ja hyvinvointialueiden aikuissosiaalityössä tulisi johtaa?

Ehkäisevä päihdetyö:

- Kaavoitus ja asuminen & sosiaalityö. Ennalta ehkäisevät toiminnot, jotka tukevat sitä, että mielenterveys- ja päihdeongelmat eivät kasaudu.
- Ennalta ehkäisevästä näkökulmasta on tärkeää valistus (koulut), ennalta ehkäisevää on tekeminen ja yhteisöllisyys. Päihdeongelmat eivät synny hetkessä, työllisyys ja osallisuus ovat tärkeitä.
- Hyviä käytänteitä on paljon, miten saadaan laajasti käyttöön?

Hyte-työn johtaminen, miten yhteisiä ongelmia saadaan työpöydille ja ratkaistuksi?

- Sosiaalihuollon on tärkeää olla mukana, ei voi jättää vain kunnille. Sosiaalisen raportoinnin työkalu käytössä. Tärkeää nimetä johtajia ja työryhmiä eli vastuutahoja
- Tarvitaan rakenteita, muuten ei voida johtaa. Yhteiset areenat, johon tuotetaan tietoa. Yhteiset strategiat ja tavoitteet.

Vähimmäistietosisällöt ja asiakastietojärjestelmät

- Tietoa on runsaasti eri puolilla
- Useita eri järjestelmiä alueella käytössä
- Kehittämistarvetta on paljon tietoon perustuvassa kehittämisessä, tarvitaan resursseja ja osaamista (KUntaliitolla voisi olla osaamisen kehittämisessä roolia)
- Olisi tärkeää olla valtakunnallisesti yhteiset päätökset siitä, mitä tietoa kerätään. Tilastollinen

Vuorovaikutuspaneeli 2: Miten nuoriso- ja järjestöyhteistyön keinoilla voidaan tukea asukkaiden hyvinvointia yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa?

Keskustelijat

Sukunimi	Etunimi	Tehtävänimike	Hyvinvointialue, jota edustan/johon edustamani kunta/organisaatio kuuluu
Qvist	Anne	aikuissosiaalityön päällikkö	Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi (sotepe)
Mäntynen	Tarja	johtava sosiaalityöntekijä	Kymenlaakso
Alatalo	Sari	vs.palveluesimies	Lappi
Ahola-Anttonen	Päivi	vastuualuepäällikkö	Kainuun hyvinvointialue

Alateema 2: Miten nuoriso- ja järjestöyhteistyön keinoilla voidaan tukea asukkaiden hyvinvointia yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa?

- Yhteistyötä konkretiassa etsivän nuorisotyössä (ENT), Ohjaamoissa ja nuorten työpajatoiminnassa, työryhmätasolla NOP-verkostoissa (nuorisolain 9§ mukainen yhteistyö) joillakin alueilla
- Osaa nuorista ei tavoiteta millään sosiaalityössä -> käytössä molemminpuolinen tiivis yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa;
  - päihteet, mielenterveys, talous
  - osin tämä yhteistyö hyvin rakenteissa, muutoin yhteistyö enemmän henkilösitoutunutta
  - erityisen haasteellisena ryhmänä nähdään nuoret, joiden lastensuojeluun liittyvät asiakkuudet päättyvät ja jotka eivät kiinnity palveluihin
  - mielenterveyspalveluiden puute näkyy molemmilla pitkinä kannatteluina
- Sosiaalinen kuntoutus ja sen erilaiset ja moninaiset yhteistyökuviot eri tahojen kanssa
- Hankkeet, teemoina mm. rikoksilla oireilevat, Hoito syytteen sijaan -toiminta, talousneuvonta
- EPT – Tässä ei tunnistettu juurikaan olemassa olevia rakenteita?
- Ohjaamoyhteistyö: kokeilut: päivystys ei kokemuksen mukaan kannata -> muuten matala kynnyks ja palveluihin saattaminen ensisijainen
- Alueellisten ja paikallisten nuorisovaltuustojen mahdollinen potentiaali – osataanko hyödyntää?
- Eri (nuoriso)järjestöjä ei ehkä osata riittävästi hyödyntää
  - Korona ohentanut kokonaisuudessaan yhteistyötä
  - Tarvitaan:
    - enemmän jalkautumista järjestöihin
    - omaan toimintaan myös järjestötoimijoita mukaan
    - tietoa toiminnasta ja tarpeista suuntaan ja toiseen!

Vuorovaikutuspaneeli 3:

Millaisia tietoja aikuissosiaalityössä tarvitaan kunnasta ja mitkä hyvinvointialueella kertyvät tiedot ovat oleellisia kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta?

Keskustelijat

Sukunimi	Etunimi	Tehtävänimike	Hyvinvointialue, jota edustan/johon edustamani kunta/organisaatio kuuluu
Liakka	Anna	Vastaava johtava sosiaalityöntekijä	Kymenlaakso
Laitinen	Maarit	tulosityksikköpäällikkö	Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Virtanen	Krista		Satakunta/Pori
Orava	Marjo	erityisasiantuntija	Kuntaliitto
Myllärinen	Tarja	sote-muutosjohtaja	Kuntaliitto

Alateema 3:

Millaisia tietoja aikuissosiaalityössä tarvitaan kunnasta ja mitkä hyvinvointialueella kertyvät tiedot ovat oleellisia kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta?

Millaisia tietoja

- Hyvinvointialueilla tuotetaan ”pahoinvointitietoja”. Tietoa mm. palvelutarpeesta rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin menetelmin. Tätä tarvitaan myös kunnissa
- Kunnilta tarvitaan tietoa paikallisista tarpeista ja elinympäristöstä
- Asumista ja asunnottomuutta koskevaa tietoa tarvitaan (ml. erityisryhmät), yhteisen vision ja työnjaon haasteet vaikuttavat myös tiedon tuottamista
- Paikallisesti kohdennettavaa tietoa. Väestötason tiedot (esim. hyvinvointialueen keskiarvotiedot) eivät riitä

Muut huomiot / haasteet

- Tietoa paljon ja sitä kertyy useissa eri paikoissa, kerääminen, ”dataksi muuttaminen” ja yhdistely usein haastavaa
- Tarvitaan myös asukkaiden/asiakkaiden kokemustietoa, ei vain demografista ja palveluiden käytöstä saatavaa tietoa
- Tiedonkeruussa huomioitava myös asiakasryhmät, jotka eivät vastaa sähköisiin kyselyihin
- Järjestöt ja järjestöjen toiminnassa syntyvä tieto myös huomioitava
- Tietojen keräämisen ja hyödyntämisen suunnitelmallisuutta tulisi lisätä (koskien myös kansallista tiedonkeruuta)

Tukea valmisteluun

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

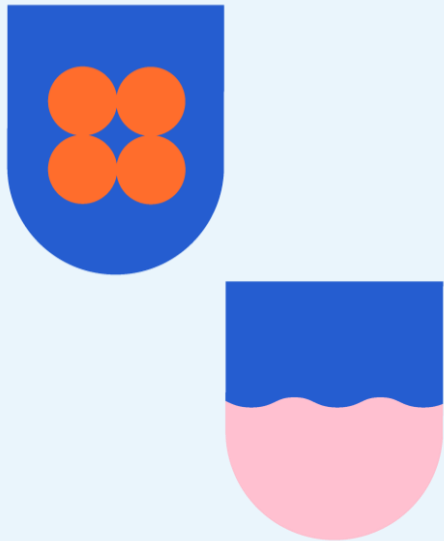
Syksyn teemat

- 23.09.2022 Johtaminen ja yhteistyörakenteet
- 28.10.2022 Työllisyyden hoidon yhdyspinnat
- 25.11.2022 Sivistyksen ja soten yhdyspinnat
- 16.12.2022 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Yhdyspintafoorumit toteutetaan perjantaisin kello 9-11 KuntaTV:n kautta.

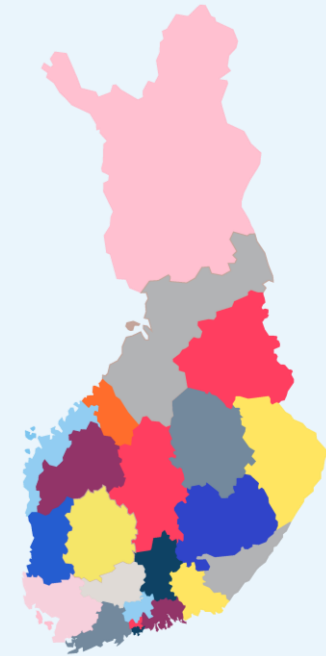
Kuntaliitto on muutoksessa kuntien ja hyvinvointialueiden tukena

Kuntaliiton muutostuki

- Ohjeita ja tukimateriaalia
- Muutostukiwebinaareja
- Verkostoja
- Muutostuki-neuvontapalvelu

www.kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

Sote-toimeenpanoon liittyvät kysymykset ja palvelupyynnöt neuvontapyyntölomakkeella : www.kuntaliitto.fi/neuvontapyynto

Sote-studio

Mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön uudistaminen ma 10.10 klo 14.00

Vieraana: sosiaalineuvos Virva Juurikkala
ja lääkintöneuvos Helena Vormo, STM

Mitä mielenterveys- ja päihdelain uudistamisella
tavoitellaan ja miten hyvinvointialueiden tulee
valmistautua muutokseen?

A close-up, low-angle shot of several runners' feet and lower legs as they jog on a paved asphalt surface. The runners are wearing various styles of athletic shoes, including blue and black sneakers. The background is slightly blurred, emphasizing the motion and the texture of the pavement.

**Kiitos kaikille!
Hyvää syksyn jatkoa ja tsemppiä
kaikille HVA-valmisteluun!**

**(Vuoden) viimeinen verkoston
kokous alustavasti 12.12.2022**

www.kuntaliitto.fi